

DÈFICITS

Crida l'atenció, una vegada més, els dèficits en serveis que sofrim els ciutadans i ciutadanes de la nostra Comunitat, malgrat comptar-nos en el primers llocs (encara que en retrocés) de renda per càpita.

L'accés a l'habitatge, una vegada més, és la primera preocupació. A la resta d'Espanya també, però no amb la intensitat que a les nostres Illes. En segon lloc, i continua essent recurrent, els dèficits en comunicacions, tant exteriors com interiors. Es pot dir que vivim aïllats, en serveis i en preus. Molt de Regim Especial (REB), molt de declaració de Servei Públic, mentre patim més del mateix. En referència a les comunicacions interiors a cada Illa, la màxima sensibilitat correspon a Eivissa. A Menorca, a més d'una millor xarxa viària, es demanda un transport públic al menys digne. A Mallorca, davant les obres ja començades i altres planificades, es manifesta una doble sensibilitat des d'una demanda comuna de bones i segures comunicacions: Els que exigeixen ja una millor xarxa viària; i els que, a més, volen que la xarxa no es converteixi en un escalètrix d'autopistes.

Pot ésser el més clamorós, no per això estrany ni sorprenent, que la preocupació per la nostra situació econòmica es col·loqui al tercer lloc. Sembla evident que les coses no venen ben donades. La temporada turística no ha estat bona, i no es veuen perspectives clares de futur. La inquietud afecta a **a l t r e s** sectors, no tant sols els directament turístics. És altament preocupant la desacceleració en l'ocupació, així com l'augment progressiu de la temporalitat i la precarietat.

Es precís i urgent que les diverses Administracions, els agents econòmics i socials, abordin d'una manera clara, coherent i compromesa, la nostra no molt satisfactòria situació.

PREOCUPACIONS CIUTADANES (VIII)

SÍMPTOMES DE PÈRDUA DE QUALITAT DE VIDA A LES BALEARS

Taula 1

	ILLES BALEARS	ESPANYA	
		CIS	"OPINA"
1	Habitatge	Atur	Atur
2	Comunicacions (Carreteres i transport)	Terrorisme	Terrorisme
3	Situació econòmica	Inseguretat ciutadana	Inmigració
4	Inmigració	Habitatge	Habitatge
5	Degradació urbana/natura	Inmigració	Situació econòmica

Fonts: Baròmetre GADESO, Baròmetre Juliol CIS, Pulsòmetre 6/9/04 Instituto Opina-Ser

Aquesta investigació és la 8ª realitzada per Gadeso i publicades a Q.G. (1,5,10,15,20,26,30,35). Si es fa una revisió dels distints baròmetres publicats es poden constatar unes constants: habitatge, comunicacions interiors i exteriors, la immigració..., que segons les circumstàncies són més o menys intenses. Les darreres investigacions ens permetien observar com, lentament, la preocupació per la situació econòmica comença a agafar certa rellevància.

Una vegada més les preocupacions a les Balears no són les mateixes que a la resta d'Espanya. Tant al darrer Baròmetre del CIS (juliol 04) com el Pulsòmetre de la SER (juliol 04), l'atur és la màxima preocupació. A la nostra Comunitat no s'explicita tal preocupació, però apareix en tercer lloc la inquietud per la situació econòmica. El terrorisme, CIS i SER, apareix en

segon lloc. A la nostra Comunitat només va sortir com a màxima preocupació el passat mes d'abril (Q. G. 35) com a conseqüència dels fets de l'11-M a Madrid. A l'àmplia relació de possibles preocupacions, el terrorisme, bàsicament l'internacional, es reflexa a Balears en setè lloc.

La immigració, està ubicada en 3er./5è. lloc al conjunt d'Espanya, mentre que a la nostra Comunitat s'ubica al tercer. Amb excessiva freqüència es tendeix, encara, a igualar el fet de la immigració amb la delinqüència. Aprofundint més en la temàtica es pot afirmar que, en uns moments de desacceleració econòmica, hi ha qui veu, a la nostra Comunitat, els immigrants com un perill pels seus llocs de feina.

Finalment, l'habitatge al conjunt de l'Estat ocupa el 4º lloc; a la nostra Comunitat, el primer.

DÈFICITS I REPTES SOCIALS

Taula 2

	MALLORCA	MENORCA	EIVISSA	FORMENTERA
1er Prob.	Habitatge	Comunicacions exterioris	Habitatge	Comunicacions exterioris
2on Prob.	Situació econòmica	Habitatge	Situació econòmica	Habitatge
3er Prob.	Xarxa viària	Xarxa viària	Xarxa viària	Situació econòmica
4art Prob.	Immigració	Situació econòmica	Comunicacions exterioris	Sanitat
5è Prob	Degradació urbana/natura	Immigració	Immigració	Degradació natura

Font: Baròmetres Juliol GADESO

La qualitat de vida, a més de poder gaudir d'un nivell acceptable de benestar econòmic, suposa també el poder tenir accés a bens i serveis que millorin el nostre viure i conuiu familiar i amb els altres ciutadans, més enllà del pur contacte quasi mercantil o professional.

No podem passar per alt, sense alarmismes, la sensació percebuda d'un possible perill de pèrdua progressiva de poder adquisitiu. Aquesta situació, potser encara d'una manera difusa, es comença a viure com a problema. De fet no és altre cosa que un reflex de les senyals d'alarma que esposa el darrer "Informe econòmic i social de les Illes Balears de Sa Nostra", a on es parla d'un estancament de la nostra economia.

A la nostra Comunitat, són molts els que tenen dificultats per a tenir accés a un habitatge propi, si no s'accepta una hipoteca per a tota la vida. I, els més joves, ni això. Malament sigui una repetició, els preus dels habitatges, no baixen. Q.G. s'ha fet ressò en distintes publicacions d'aquesta problemàtica.

A una societat oberta com la nostra, hem de conuiu amb altres. A més del nostres i dels pròxims, estan presents a la nostra Comunitat persones procedents d'altres realitats. Mirant els censos i el padrons municipals veurem com dia a dia són més els estrangers, amb certa voluntat de romandre aquí de modus més o menys estable. Específicament hi ha els immigrants extracomunitaris. Poden arribar a ésser un problema, no sols pel seu nombre, sinó també per les dificultats de convivència amb persones i col·lectius de diverses cultures.

SITUACIÓ ECONÒMICA

No es tracta de fer ni victimisme, ni adoptar estèrils actituds tràgiques. Però, el cert és que estem patint un estancament econòmic. Fins ara, els vents ens han estat favorables. Avui, en qualque sentit, ens comencen a bufar en contra. El nostre sector bàsic productiu, el turisme, viu problemes de caràcter possiblement estructural, que afecta al conjunt de les rendes familiars. És suficient lletgir les darreres informacions referides a l'endeutament familiar, i les reals dificultats per arribar a fi de mes, i fer front als compromisos adquirits en èpoques de vaques grosses. Sens dubte, és possible superar la situació. Per això, és imprescindible que tots ens posem les piles. Les Administracions Públiques, els empresaris i també els treballadors.

També haurem de fer importants esforços per a millorar el nostre capital humà, i així poder afrontar amb garantia d'èxit el futur. Desgraciadament, en petites variables, és vigent el contingut del nº 33 de Q. G. "Els reptes del segle XXI a les Illes Balears: el capital humà". Sense oblidar la imprescindible aposta per la diversificació, l'innovació, i la tecnologia. Pot resultar significatiu la capacitat d'afrontar de manera seriosa, la "Intervenció Integral a la Platja de Palma", com un pla pilot que compromet a totes les administracions, i sectors econòmics i socials implicats en una millora quantitativa i qualitativa del seu producte turístic, inclòs els seus components socials i d'ocupació.

ELS IMMIGRANTS

El nombre d'immigrants extracomunitaris, amb papers o sense ells, és significatiu per a una Comunitat petita en espai i habitants. Sembla ser que als darrers temps hi ha una certa contenció de nous immigrants. Però les perspectives de que tornin al seu país d'origen són escasses, mentre no tinguin unes garanties mínimes de poder sobreviure. Sense dubte el principal problema són els papers pels que no en tenen, a pesar de fer anys que viuen aquí. La "il·legalitat", a més de sofrir situacions d'autèntica explotació laboral, condueix fàcilment a situacions de marginació social amb conseqüències greus (inclosa la delinqüència). Però, també són molts els qui, després de temps, estan immersos en la reagrupació familiar. Això du a noves circumstàncies i dificultats, com l'escolarització, l'habitatge, la convivència, amb els naturals d'aquí. Estam parlant de possibles línies d'integració social. No resulta fàcil. Com fer conuiu una diversitat cultural amb la necessària adaptació als nostres hàbits de viure i conuiu?. Les Administracions, sense paternalismes, haurien de preveure i abordar aquestes problemàtiques per a evitar que es puguin crear i fomentar situacions de conflictes, que una vegada succeeixen tenen normalment difícil solució. Basta veure el darrer conflicte al barri palmesà de Son Gotleu, i altres que estan covant.

INCOMUNICACIONS EXTERNES I INTERNES

La qualitat de vida no és només tenir i usar unes infraestructures i serveis públics. A més d'això, han d'ésser accessibles al conjunt de la ciutadania i la seva qualitat garantida. A Balears, sens dubte, ens poden moure i comunicar, interior i exteriorment. Però, com?, a quin preu?

A la taula adjunta matisem els significats concrets de la preocupació pels dèficits, quantitatius i qualitatius, de les infraestructures i serveis de comunicació. Com es pot comprovar, per cada Illa té un significat singular dins la preocupació general.

MALLORCA : XARXA VIÀRIA

Sens dubte, i no per això deixa d'ésser un problema la comunicació exterior, la major preocupació expressada es refereix a la xarxa viària. Es pot consultar a la nostra web – gadeso.org- els Q.G. 30 corresponent al passat mes de Gener per comprendre amb més cura el significat de la demanda d'una xarxa viària més segura i còmoda. El suplement Q.G. 31. només en format electrònic, encara matisa molt més.

Sembla confirmar-se una demanda d'una millora substancial a l'actual carretera Palma-Manacor. La majoria opta per l'autovia.

Al gener de 2004 una majoria dels ciutadans rebutjaven la estructura viària Inca - Manacor. Desde el moment en que pareix que aquesta iniciativa, al menys de moment, resten a la gelera, augmenta de l'11% (Gener 04) al 26% els qui demanden actuar a la carretera Palma-Llucmajor-Campos-Santany-Manacor. Però, al mateix temps, és molt significatiu el nombre de persones preocupades per les "macro-obres" que es realitzen entre S´Arenal i Llucmajor.

Hi ha un rebuig significatiu a l'iniciativa de les autopistes com a tals, especialment si es tracta de construir un Scalextric d'autopistes. Es fa referència explícita a les autovies/desdoblaments. Encara que no es tengui clar quines són les seves diferències

El Pla de Transports presentat pel Govern, des de la vessant estricta de xarxa viària però també de tren i transport públic, mereix una investigació específica que en breu temps durà a terme GADESO.

MENORCA, EIVISSA, FORMENTERA: COMUNICACIONS EXTERIORS

Ocupen i preocupen prioritàriament les comunicacions exteriors, tant les interinsulars com amb el continent. A l'estiu, encara es pot considerar que existeixen uns serveis de freqüències acceptables. Quan acaba la temporada turística, es redueixen als mínims. A més, es pateix l'aggravant dels preus. Una profundització a les respostes, matisen clarament el desencant amb "cants de sirena" (sic) tals com el Règim Especial per Balears (REB) o la declaració de Servei Públic pels transports interinsulars. Lògicament (?), a Formentera a més es percep una altre insularitat : les comunicacions amb Eivissa.

La demanda d'una millor xarxa viària interior és molt més intensa a Eivissa que a Menorca. A Eivissa es parla de "crear" una xarxa viària, a Menorca de "millorar" (encara que substancialment) l'actual xarxa. A Menorca es fa referència explícita a la necessitat de millorar el transport públic, a Eivissa també es fa però amb caràcter més testimonial.

La Comissió Europea, l'any 2001, va redactar el Llibre Blanc del Transport , que indica quines són les polítiques i les prioritats en la matèria. Pràcticament no hi ha referències explícites a les peculiaritats del transport insular, ja sigui desde la perspectiva exterior, com desde la vessant de transport interior. A finals de 2002 es va celebrar a Eivissa una reunió del grup "Arc Llatí", en la que estaven presents representants de les illes de la Mediterrània. Es varen analitzar les mancances de l'esmentat Llibre Blanc. Es va redactar una declaració conjunta referida al transport insular. No es coneixen els seus resultats pràctics.

LES INCOMUNICACIONS INTERNES I EXTERNES *

Taula 3	MALLORCA	MENORCA	EIVISSA	FORMENTERA
Amb l'exterior	37,5	48,9	40,8	52,4
Xarxa viària	51,2	39,7	42,1	24,5
Transport públic	42,4	38,5	18,2	16,5

* Distribució percentual respostes múltiples del capítol "Comunicacions"

Font: Baròmetre Juliol GADESO

PALMA, DEGRADACIÓ URBANA?

Es suposa que una ciutat és el lloc a on els seus ciutadans treballen, viuen, conviuen, es diverteixen, practiquen les seves aficions, gaudeixen del seu temps d'oci.... Per a que això sigui possible, a més del propis recursos, és imprescindible que estiguin a l'abast de tots i totes unes infraestructures, equipaments i serveis, de qualitat, es suposa que gestionats pel nostre Ajuntament i finançats pels impostos que paguem tots.

Avui Palma té el repte d'afrontar el seu pròxim futur com a ciutat humana, amable, assequible... Però, segons part important del seus habitants, avui la nostra ciutat de dia en dia guanya en incomoditats, fredor, manca de serveis de mínima qualitat.

Crida l'atenció que els ciutadans i ciutadanes de Palma, a més de sentir-se preocupats per l'habitatge i la situació econòmica, insisteixen amb una sèrie d'inquietuds específiques: la brutor, la manca de zones verdes pròximes, el desgavell del trànsit rodat, bàsicament a les entrades i sortides de ciutat....

PALMA, QUALITAT URBANA *

Taula 4

	CENTRE	EIXAMPLE	BARRIADES
Neteja	28	39	44,8
Zones verdes	27,8	43,5	42,5
Trànsit	37,1	37,5	35,3

Distribució percentual respostes múltiples capítol Degradació urbana
Font: Baròmetre Juliol Gadeso

LES ZONES VERDES

Els ciutadans de Palma sembla que no només demanen àrees verdes d'ús general, com poden ésser el Castell de Bellver, el Parc de la Mar.... Desitgen zones d'expansió pròximes a on habiten. Llocs on puguin seure tranquil·lament, o jugar a la petanca, o disfrutar amb els seus nets amb un jocs infantils segurs i divertits.... I això, no pareix que es visualitzi.

Les zones verdes no es poden limitar a ésser llocs simplement per "observar", sinó també per usar i gaudir. Aquesta demanda és prioritària en tot l'arc urbà denominat Eixample, i a la majoria de barriades.

LA NETEJA

No només molts de carrers i voravies estan bruts. No només són insuficients, i sense manteniment, els denominats "parcs verds", sinó també una certa sensació de deixadesa. Alguns parlen de "cutreri" (sic), en el manteniment del mobiliari urbà, de voravies plenes de obstacles, de molts de carrers espadaçats....

EL TRÀNSIT

Els ciutadans es demanen: La ciutat al servei del vehicle privat?. Es denuncia una saturació de vehicles, de contaminació acústica i de gasos.... principalment a les entrades i sortides de Ciutat. Es demanen, per a quan una real solució a aquests problemes?.

en preparació...

Pàgina d'Opinió

- L'educació a Balears: Comença el nou curs escolar
- El Brasil de Lula: Llums i foscas

Quaderns Gadeso

- Balanç temporada turística. Octubre
- Índex confiança consumidors. Novembre

Col·lecció Andreu Ferret

Pròxima publicació
Premi Andreu Ferret:

"Educar en temps d'incertesa". F. Carbonell

"Un model de suport per atendre a la diversitat". J. J. Muntaner i altres

Es pot dir, i en part amb raó, que a més de la gestió municipal, és necessària la col·laboració i participació ciutadana per a tenir i mantenir una ciutat més neta, més habitable, i menys saturada. Però, en qualsevol cas, l'administració municipal a de posar la primera pedra